

ÚSTŘEDNÍ VOJENSKÁ NEMOCNICE

...od nemoci ke zdraví...

VŽDYCKY JSEM TOUŽILA POMÁHAT NEMOCNÝM V ROZVOJOVÝCH ZEMÍCH,

říká zdravotní sestra ÚVN

PETRA RŮŽIČKOVÁ

Zdravotní sestra Ústřední vojenské nemocnice Praha Petra Růžičková se v červnu vrátila z Haiti. V rámci humanitární mise Lékařů bez hranic tam pomáhala místním lidem postiženým katastrofálním zemětřesením. Byla to již čtvrtá mise, které se Petra Růžičková s touto organizací zúčastnila.

Podle vlastních internetových stránek jsou Lékaři bez hranic mezinárodní humanitární organizací, která poskytuje odbornou zdravotnickou pomoc lidem v ohrožení a v případě krizí. Organizace byla založena v roce 1971 skupinou francouzských lékařů a novinářů. Poskytuje zdravotnickou pomoc ve více než 60 zemích světa s více než 2 500 mezinárodních a 23 000 místních spolupracovníků. V zemích, ve kterých nefungují nebo zcela chybí jakékoliv zdravotnické struktury poskytují Lékaři bez hranic zdravotnickou péči, provozují kliniky, vykonávají chirurgické operace, bojují s epidemiemi, provádějí očkovací kampaně, zabezpečují provoz výživových center pro podvyživené děti, školí místní personál atd.

■ Jak vypadala Vaše práce na Haiti?

Měla jsem na starosti centrální sklad léčiv. U Lékařů bez hranic i jiných humanitárních organizací nemusíte na misích dělat stejnou činnost, kterou běžně vykonáváte doma. Jsme spíše v pozicích koordinátorů a supervizorů a děláme, co je zapotřebí a co často není pro práci sester typické. Já měla určité zkušenosti s vedením skladu léčiv už z minulých misí, ale tak velký sklad jsem

na starosti nikdy neměla. Jednalo se spíše o logistickou práci než o práci zdravotní sestry. Nebyla jsem z toho úplně nadšená, ale říkala jsem si, že jsem tam proto, abych pomohla, a když je to potřeba, tak to vezmu. Nejednalo se jenom o léky, ale o veškerý zdravotnický materiál - injekce, tablety, vakcíny, infuze, pak např. jehly, převazy, sondy, pumpy, ale i skříně na léky, operační stoly atd. Vše se muselo centrálně zaevidovat a zpočátku byl hrozný zmatek, protože nebyl čas všechno kontrolovat.

■ To asi musely být tisíce položek?

Léky a zdravotnický materiál nejprve přichází v sadách, které jsou již dopředu připraveny podle různých možných katastrofických scénářů. Když například víte, že bude potřeba vykonat sto operací, objednáte si tu sadu, která má v sobě všechno, co je ke stovce operací nutné: od léků, přes instrumenty a sterilizační jednotku, až po oblečení pro chirurga. Jednotlivé sady nejsou jen na operace, je také třeba sada na léčbu malárie, podvýživy, prenatální péče atd., prostě cokoliv. Tento systém ulehčuje objednávání a samozřejmě urychluje dodání všeho potřebného. Je to výborně vymyšleno, protože při jakýchkoliv krizích v různých částech světa jsou krabice s potřebnými sadami připraveny k okamžitému odeslání. Nejprve se objednávají tyto sady, jednotlivé položky až později, když už je jasné, co a v jakém množství je třeba.

■ Byla jste na vedení centrálního skladu léčiv sama?

Měla jsem k dispozici dva místní asistenty. Všechno se muselo vybalovat, evidovat, uspořádat a expedovat. Zpočátku se díky situaci administrace moc nestíhala. Bylo

nutné dát všechno postupně do pořádku, aby bylo možné objednávat léčiva a materiál podle skutečné aktuální potřeby. Hodně času jsem věnovala tomu, aby po mém odjezdu byli místní spolupracovníci schopni celou práci převzít a pracovat samostatně, protože lidí bývá na misích nedostatek a v době mého odjezdu nebyl nikdo, kdo by mě vystřídal.

■ Je práce pro Lékaře bez hranic honorována, nebo je pouze na bázi dobrovolnosti?

Není to pozice zaměstnanec - zaměstnavatel, na tom se hodně liší. Je to opravdu dobrovolnická práce, s tím, že organizace vyplácí nějaké peníze. Ale není to plat, jedná se o peníze na pokrytí nákladů, které máte doma.

■ Jaké náklady máte na mysli?

Na samotné misi je o vás postaráno - dostanete najíst, máte ubytování, dostanete kapesné a to vám k životu stačí, nepotřebujete utrácet. Ale doma mezitím musíte

i v nepřítomnosti platit různé poplatky, za byt a podobně. Peníze, které dostanete, pokrývají právě tyto potřeby. Nerozlišuje se, jestli jste doktor nebo sestra nebo jiný personál, všem se měří stejně. Určitý procentuální nárůst je jen u těch, kteří už mají hodně zkušeností. Tito lidé, kteří jezdí na mise poměrně často, také potřebují doma z něčeho žít. Každá mise je náročná a hned po návratu nejde okamžitě nastoupit do zaměstnání a vydělávat peníze.

■ **Proč jste se rozhodla stát zdravotní sestrou? Bylo to po vzoru Vaší maminky, také sestry?**

To ani ne. Začala jsem chodit na jazykovou školu, pak na gymnázium a o zdravotnictví jsem vůbec nepřemýšlela. Tíhla jsem spíše k humanitním oborům, bavily mě jazyky, dějepis, dějiny umění a podobně. Ke konci gymnázia jsem se rozmýšlela, co dál. Vždycky mě zajímala i sociální oblast a chtěla jsem nějaké povolání, v němž se hodně dělá s lidmi. Ze všech možností jsem si nakonec

vybrala další studium na vyšší zdravotní škole. Po jejím skončení jsem uvažovala studovat ještě dále, ale přišla zajímavá nabídka na práci a tak jsem ji přijala, protože jsem chtěla poznat i život mimo školu.

■ **Kam to bylo?**

Na hematoonkologické oddělení na Karlově náměstí. Nastupovala jsem s velkými ideály, protože se zaváděl nový systém samostatnější práce zdravotních sester, v němž sestry nebyly brány jenom jako pasivní asistentky lékaře pouze plnící jeho pokyny. Moje ideály ale nedošly úplného naplnění, skutečnost byla nakonec jiná a tak jsem po osmi měsících odešla. Dneska s odstupem vidím, že to z mé strany nebylo úplně dobře snažit se změnit koncept práce sester a mít přitom jenom teoretické znalosti ze školy, ale žádné praktické zkušenosti. Bylo to naivní. Rozhodla jsem se odjet na rok pracovat do Irska. Nikoliv jako zdravotní

sestra, ale jako ošetřovatelka do komunity postižených lidí.

■ **Co bylo po Irsku?**

Odjakživa jsem ráda cestovala a napadlo mě zkusit spojit cestování s mým zájmem o charitativní práci. Lákala mě činnost v organizacích typu Lékaři bez hranic, přitahovaly mě projekty v rozvojových zemích. Říkala jsem si, že když jsem zdravotní sestra, mohla bych tam jít pomáhat. Strávila jsem hodně času hledáním takových možností, ale bylo jich dost málo, protože většinou byly žádány nějaké zkušenosti. Nebo se jednalo o dlouhé pobyty, třeba na tři roky, což byl závazek, který jsem si tehdy netroufla na sebe vzít. Vůbec jsem nevěděla, jestli na to vůbec stačím. Rozhodla jsem se proto zůstat v České republice. Našla jsem si místo na onkologii v Brně v Bohunicích, protože z její exkurze ještě na škole jsem si pamatovala, že nový systém práce, o němž jsme se učili, tam aplikují.

■ **Takže jste se rozhodla odjet z Prahy do Brna?**

Ano. Říkala jsem si, jestli budu pracovat ve zdravotnictví, tak tam, kde to bude fungovat alespoň trochu tak, jak jsem si to představovala. O tomto místě jsem konkrétně věděla, tak jsem tam šla.

■ **Nelitovala jste toho?**

Vůbec ne. Byla jsem tam velmi spokojená, dělala jsem na hematoonkologické jednotce intenzivní péče. Kolektiv sester byl vynikající a práce vysoce odborná - provádějí se tam i transplantace kostní dřeně. Naučila jsem se hodně věcí. Zůstala jsem dva roky, ale pořád ve mně sílí touha odjet pomáhat někam ven, nejraději do rozvojové země.

■ **Proč zrovna tam?**

Nebyl to jeden konkrétní impuls. Imponovaly mi filmy a reportáže, v nichž jsem viděla, jak zdravotní sestry pracují někde v Africe.

Mám dobrodružnou povahu, vždycky mě bavilo cestovat a poznávat nové věci. Chtěla jsem pomáhat nemocným, kterým se nedostává péče a kteří žijí v bídě. Věděla jsem, že mohu mít naivní představy a právě proto jsem to chtěla na vlastní kůži vyzkoušet.

■ **Co Vám v tom bránilo?**

Pořád jsem narážela na to, že všechny potencionální nabídky vyžadovaly praxi z podobných míst nebo byly spojeny s několikaletými závazky. Zkušenosti v tomto ohledu jsem neměla a na dlouhou dobu jsem se zavazovat nechtěla, protože jsem netušila, jestli vůbec takovou práci v daných podmínkách budu schopna vykonávat. Narazila jsem však na nabídku jedné agentury, která hledala sestry pro nemocnici v Saudské Arábii. To sice není rozvojová země, ale mě to zaujalo, protože to byla šance poznat život a práci v jiné kultuře. Chápala jsem to jako jakousi přípravu a předstupeň pro práci v humanitárních organizacích, jako možnost získat jimi požadovanou praxi. Navíc se jednalo o práci na dětské onkologii, což jsem znala. Přihlásila jsem se a zanedlouho už pracovala ve špičkové nemocnici v Rijádu, která fungovala podle amerických standardů. Absolvovala jsem řadu kursů, protože sestry tam mají větší kompetence a jiné postavení, než v našich nemocnicích a musejí mít certifikáty, aby mohly samostatně dělat některé specializované činnosti. Byla to dobrá škola, naučila jsem se hodně nového a také poznala život v arabském světě. A naučila se také spolupracovat a komunikovat s lidmi z různých koutů zeměkoule - v nemocnici pracovali zaměstnanci padesáti národností. V době volna jsem toho i hodně procestovala, poznala téměř všechny země Arabského poloostrova a několik asijských zemí.

■ **Jak dlouho jste v Saudské Arábii zůstala?**

Byla jsem tam spokojená a vydržela celé tři roky. Když jsem se vrátila domů, shodou okolností se v Praze otevřela kancelář Lékařů bez hranic. Na jednom informačním večeru jsem se setkala s lidmi, kteří pro tuto organizaci již pracovali a z jejich misí měli zkušenosti. Přesvědčili mne, abych vyplnila dotazník a zkusila podat přihlášku. Pak jsem jenom čekala, jestli mě vyberou.

Jiří Hruška

foto: archiv P. Růžičkové a J. Hruška

Druhou část rozhovoru se zdravotní sestrou ÚVN Petrou Růžičkovou přineseme v říjnovém čísle časopisu VELESLAVÍN 39.